BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 55-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In Romania 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 234 Luni 29 August 1938
14 Pagini

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

CELE DIN URMĂ ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGĂ, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

CANALUL CERNAVODA CONSTANȚA

In urma aranjamentului încheiat la Sinaia, între Marea Britanie, Franța și România, cu privire la noul regim pe Dunărea maritimă, noi ne-am asigurat suveranitatea și deci libertatea de a lua măsurile ce le vom crede necesare pentru o eșire sigură și permanentă la mare, încât și pentru ușurarea transporturilor prin eventuala reducere a taxelor.

Cum canalul Sulina și gura sa, sunt condamnate, urmează să alegem altă eșire la mare. S'au propus, în regiunea Dunării maritime, două soluții: amenajarea brațului Sf. Gheorghe, sau construirea unui canal de derivație la sud de Sulina.

Din punctul de vedere financiar, a doua soluție e mai avantajoasă; căci lucrările pentru construcția canalului scurt de derivație și întreținerea căii sale navigabile vor costa mai eftin decât amenajarea brațului Sf. Gheorghe și înființarea unui nou port la gura sa.

Cum însă canalul de derivație, ce l-a propus și Comisiunea europeană dunăreană, va fi provizoriu, căci el nu va putea asigura o cale de navigațiune sigură și permanentă, ar fi absurd să angajăm cheltueli relativ mari, într'o asemenea lucrare.

Rămâne cealaltă soluție: amenajarea brațului Sfântul Gheorghe și construirea unui port la gura sa, — soluție pe care dela început o acceptase și comisiunea europeană, dar la care renunțase din considerațiuni de ordin financiar.

Se mai vorbește acum și de o a treia soluție: construirea unui canal navigabil între Cernavodă și Constanța; sau între Cernavodă—Tașaul (N. Constanța).

Reamintim că înainte de anexarea Dobrogei, s'a propus construirea acestui canal.

Proectul acesta a fost combătut de Hartley, inginerul-șef al Comisiunii europene dunărene într'o conferință ce a ținut-o la Londra, în 1871, — care a stăruit asupra dificultăților technice ce le-ar fi întâmpinat executarea lucrărilor pe terenul dobrogean și costul lor prea mare.

Dar, inginerul Hartley a combătut și proectul construirii liniei ferate Cernavodă—Constanța, de către englezi, sub motiv, că el ar atrage transporturile de pe Dunărea maritimă pe un drum mai scurt, și mai repede și deci mai eftin...

Mai târziu, în timpul războiului mondial, francezii și germanii, au examinat proectul construirii canalului Cernavodă-Constanța, din punctul de vedere technic, economic și politic.

După încheierea păcii, inginerii români au studiat și ei această chestiune.

Canalul propus ar beneficia de depresiunea ce se întinde între Cernavodă și Alacap, cunoscută sub numele de valea „Carasu".

Pe această vale a curs un râu, cunoscut în antichitate sub numele de Axios ce se vărsa în Dunăre în apropiere de cetatea Axiopolis (N. de Cernavodă); care mai târziu s'a transformat într'un lac ce se întindea pe toată valea până la Alacap și era legat de Dunăre printr'un canal natural.

Ionescu dela Brad, care a vizitat Dobrogea, în 1850, spune, că circulau corăbii între Dunăre și Târgul tătărâsc Carasu (Medgidia); iar canalul natural avea pe atunci o adâncime de 4 m. și o lărgime de 20 m.

In asemenea condiții canalul proectat ar împrumuta albia fostului râu și adâncimea fostului lac pe o lungime de peste 30 km.

Cum lungimea totală a canalului navigabil între Cernavodă și Constanța va fi de 60 km.; iar între Murfatlar—Palas, solul se înalță până la 56 m. deasupra nivelului mării, el va avea deschizătura liberă în aer în regiunea depresiunei; iar între Palas și Constanța, va fi subteran, debușând în mare prin două tuneluri maritime.

De sigur că acest canal ar asigura o eșire sigură și permanentă la mare, într'un port maritim deschis în permanență; dar el va necesita, din cauza dimensiunii lucrărilor, sume considerabile de bani.

Proectul eșirii noastre la mare, merită un studiu mai aprofundat, atât din punctul de vedere technc și economic, cât și din punctul de vedere politic și financiar.

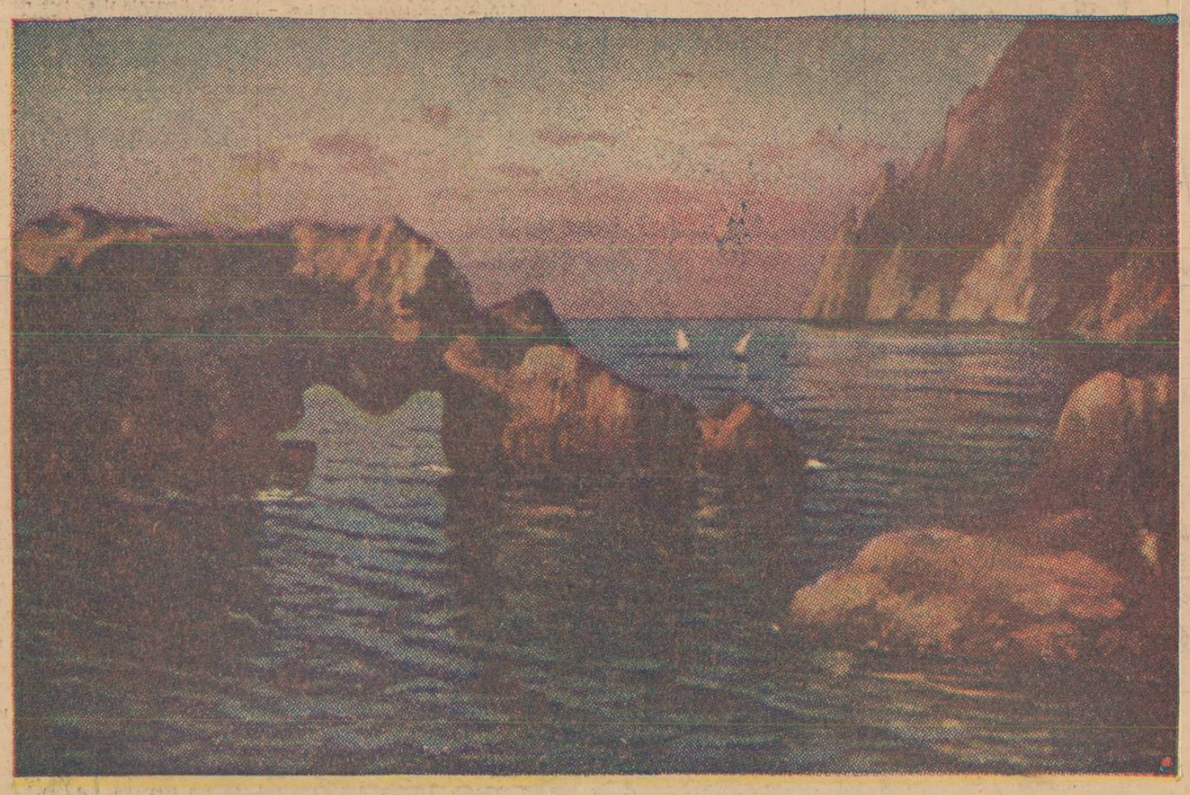

INSULA CAPRI (Stâncile sirenelor)

D. Asthon Gwatkin, secretarul misiunii lordului Runciman care a sosit pe neașteptate la Londra, spre a informa guvernul englez de tratativele cu sudeții.

Supravegherea apelor internaționale pe coasta Spaniei

Hendaye, 27 (Rador). — *O vedetă franceză a sosit aci spre a supraveghia apele internaționale din regiunea Bidassoa.*

D. Kemal Ataturk

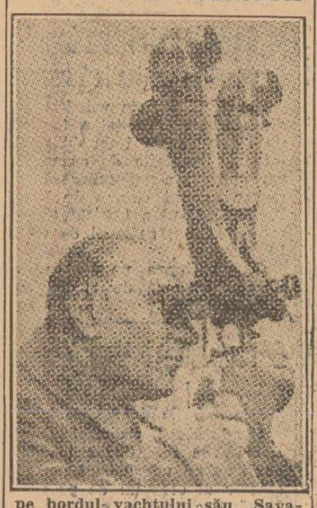

pe bordul yachtului său „Savarona" privește cerul înstelat

Guvernul cehoslovac
a pregătit un nou proect de auto-administrație

xx

Serviciul special al „Universului"

Londra, 26 (Radio-Central). — *„Daily Telegraph" publică o convorbire a d-lui Hodza, președintele consiliului cehoslovac, cu cunoscuta ziaristă Paula Leclerk.*

D. Hodza a declarat la început că speră să se găsească a treia bază pentru tratativele dintre guvernul cehoslovac și partidul germanilor sudeți. (N. R. Prima bază este proectul statutului naționalităților elaborat de guvernul din Praga, iar a doua o alcătuesc cele opt puncte din declarația dela Karlovy-Vari ale d-lui Henlein).

D. Hodza a declarat apoi următoarele:

„Păsim acum într'o fază decisivă, care nu va mai permite amânarea unei hotărîri. Forma exactă a acestei baze o voi stabili zilele acestea".

La întrebarea ziaristei, cât de mult se apropie această nouă bază a tratativelor de doleanțele partidului Henlein în ceeace privește autonomia teritorială, d. Hodza a răspuns următoarele:

„Autonomia este o expresie cu dublu înțeles. Important este să nu se discute asupra cuvintelor, ci asupra faptelor concrete. Problema trebue privită din punct de vedere al conținutului și al formei. In ceeace privește conținutul, guvernul din Praga va prezenta un proect al auto-administrației, care nu diferă în mod esențial de cererile partidului Henlein. In această privință, posibilitățile unei înțelegeri sunt foarte mari. In ceeace privește forma, cererile partidului germanilor sudeți nu sunt azi nici în concordanță cu viața statului și nici cu principiul indivizibilității parlamentului, ca organ reprezentativ al voinței poporului. Cu toate diferendele dintre propunerile existente, pot să afirm, că un compromis este posibil fiindcă noua bază a tratativelor va ține seamă de formă.

Președintele consiliului cehoslovac a declarat apoi, că știe prea bine că problema cehoslovacă face parte din aceea a păcii europene. Din aceste motive Cehoslovacia a adoptat o atitudine specială, acceptând sfaturile Angliei, Franței și celorlalți prieteni, în legătură cu necesitatea armonizării propriilor ei interese cu interesele celorlalte state europene.

La urmă, d. Hodza a declarat că oricine este conștient de răspunderea lui, nu dorește vreun conflict. Problema cehoslovacă nu trebue deci considerată ca un pericol pentru celelalte state europene. Rezolvată pe calea unei înțelegeri, această problemă poate contribui la apropierea dintre statele din Europa centrală. In Europa centrală trăesc state mici care își păstrează independența și interesele lor numai în baza principiului neimixtiunei și a colaborării dintre state.

„Pot spune — a declarat d. Hodza — că un „commonweath" al națiunilor europene plutește în aer. Interesele statelor europene vor putea fi cu siguranță puse în concordanță cu interesele marei lor concurente, Germania".

La redeschiderea școlilor

de N. BATZARIA

Mai sunt puține zile până la începerea noului an școlar. Cu prilejul acesta, ținem să atragem atențiunea celor în drept și în mod cu totul modest atențiunea autorităților comunale dela orașe, autorități în grija cărora sunt școlile primare.

Lămurim din capul locului că observațiile și sugestiunile noastre se întemeiază pe constatări făcute la școli primare din Capitală. Avem însă motive să credem că situația, așa cum o vom înfățișa, nu se prezintă în mod diferit, adică, nu se prezintă mai bine decât aci, la București.

Prima chestiune, care — trebue să o recunoaștem — nu poate fi deslegată, cât ai bate din palme și numai cu bunăvoință, este chestiunea localurilor de școală. Nu toate cele peste 120 de școale primare, câte avem în Capitală, sunt instalate în localuri care să corespundă tuturor cerințelor. Alături de localuri bune, încăpătoare, igienice și luminoase, sunt și multe localuri, care lasă de dorit în toate privințele. Unele din aceste localuri sunt proprietatea primăriei, iar altele sunt luate cu chirie. Din acestea din urmă sunt mai ales în cartierele mărginașe ale Capitalei, precum și în comunele suburbane.

Construirea de localuri noui este în funcțiune de timp și mai cu seamă de fonduri. Știm că nevoile primăriilor sunt multiple, iar mijloacele bănești reduse. Pomenim în treacăt, pentru o mai completă lămurire a chestiunii, că spornica și atât de necesara operă de construcții de școli, întreprinsă și în bună parte realizată de d. dr. C. Angelescu în anii ministeriatului d-sale, nu cuprindea și construcția de localuri de școli primare la orașe. Aceasta pentru faptul că punerea la dispoziție de localuri și întreținerea lor cad în sarcina autorităților comunale respective.

Intorcându-ne la starea de lucruri de astăzi, se știe oare că, în ciuda numărului în aparență așa de mare de școli, este aci, în Capitală, un contingent anual de câteva mii de copii, condamnați să rămână fără nici o învățătură de carte, deci analfabeți pentru toată viața?

Cauza constă în faptul că, în deosebi în cartierele dela periferie, actualele localuri sunt neîncăpătoare pentru numărul de copii în vârstă de școală. Această situație așa de puțin plăcută ar putea fi îmbunătățită oarecum și printr'o mai bună repartizare a zonelor școlare. In centru, u-

(Continuare in pag. 2-a)

In corpul ziarului:

Măsurile guvernului
pentru valorificarea grâului
Legea pentru organizarea instituțiilor de propagandă

Exploatări forestiere de stat

de A. CORTEANU

Grupul de silvicultori format de d. ministru Sisești și de secretarul său general d. profesor Drăcea în ziua de 1 August și la care am avut cinstea să fiu poftit și eu ca „observator", după ce a inspectat pădurile din ocoalele Gruiu și Țigănești, s'a îndreptat către ocolul silvic Ploești. In drum ne-am oprit puțin la pepiniera silvică Pucheni, unde se cresc diferite spețe de pueți pentru plantarea drumurilor. Totul era în perfectă ordine. Un personal tânăr și priceput, ne-a dat explicațiile cuvenite, lăsându-ne să sperăm că în câțiva ani, drumurile noastre vor fi adevărate alee de parc englezesc. Inainte de a ajunge la Ploești, ne-am oprit la o exploatare pe care o face C. A. P. S., în pădurea Cocorăști Mislea, trupul Sgoriță.

Problema exploatărilor industriale de Stat este necontenit de actualitate, mai cu seamă acum după războiu de când Statul și-a accentuat dreptul lui de intervenție în viața economică privată și de când întreaga economie națională tinde să devie o economie dirijată. Sunt în adevăr unele industrii cari lăsate la inițiativa privată, nu s'ar putea desvolta în deajuns într'o țară agricolă cum este țara noastră. Așa sânt de pildă căile ferate. Sunt apoi în aceiași categorie toate industriile cari ajută economia națională și ridică prestigiul țării, dar cari nu oferă rentabilitatea pe care o cere întreprinderea privată. In această categorie intră transporturile pe apă și mai ales pe mare. Vapoarele poartă steagul național în toată lumea și

(Continuare în pag. 2-a)

Traficanți de arme arestați la Paris

Paris, 26 (Rador). — **Continuându-și acțiunea de „purificare". Siguranța Franceză a arestat la Paris patru traficanți de arme.**

Autoritățile au reușit să descopere existența unui stoc de pistoale automate, revolvere, mai multe puști și numeroase cartușe, de origină străină.

Principalii vinovați par să fie doi indivizi străini, Zalmann și Sylvain Pougatch, tată și fiu. Perchiziția făcută la domiciliul lor a dus la descoperirea a două revolvere și 11 puști. Traficanții au refuzat să arate origina acestor arme.

Mari inundații in Silezia

Breslau, 26 (Rador).— Ploile torențiale din ultimile zile au pricinuit grave inundații în Silezia.

Străzile orașului Glatz și linia de cale ferată sunt acoperite cu apă.

Armata și oamenii serviciului muncii dau ajutoare populației.

In districtul Frankenstein, numeroase poduri au fost luate de ape.

La Waldenburg - Reissens, pământul s'a scufundat în mai multe locuri pe o adâncime de 10 metri. Mai multe case amenință să se prăbușească.

Mari prăbușiri de teren in Italia

Roma, 26 (Rador). — **In masivul „Marele Paradis", o enormă cantitate de pământ și pietre a cedat subt presiunea unui ghețar și s'a prăbușit, târând la vale numeroase cabane.**

N'au fost victime omenești, dar avalanșa de stânci a făcut un adevărat masacru printre caprele de munte care erau în mare număr în munte.

Polonia își va retrage
reprezentantul permanent dela Geneva

Varșovia, 26 (Rador). — *Agenția oficioasă Iskra este informată că Polonia își va retrage reprezentantul permanent dela Geneva la 1 Noembrie, adică după sesiunea din toamnă a Societății Națiunilor.*

Nu s'a hotărât încă dacă Polonia își va pune sau nu candidatura pentru un loc permanent în Consiliu.

ISTORIA SE POATE REPETA

D. Emile Buré, distinsul director al ziarului parizian „l'Ordre", publica acum câteva zile un articol în care arăta cât s'ar putea face pentru politica păcii internaționale dacă ar voi America.

Reluând această temă, ziarul „l'Ordre" cu data de 23 August publică un articol în care reamintește că America a mai salvat odată pacea

Era în 1906 când cu afacerea Algesiras, Germania pregătise în secret mobilizarea și era gata să declare Franței război. Atunci când nimeni nu mai credea că războiul mai poate fi oprit, a intervenit un fapt care a schimbat totul. Președintele de pe acea vreme al Statelor Unite, Théodore Roosevelt a trimis un scurt mesagiu împăratului Germaniei, avertizându-l că „în caz de război voit de Germania, Statele Unite se vor găsi imediat alături de Franța".

Mesagiul președintelui Roosevelt a produs miracolul: s'a produs imediat destindere și Germania a renunțat la planurile ei războinice.

Nimeni nu știa însă atunci cum s'a produs intervenția președintelui Roosevelt. Ziarul „l'Ordre" reproduce în articolul citat scrisoarea trimisă de președintele Roosevelt d-lui Jules Jusserand, pe acea vreme ambasador al Franței la Washington, scrisoare istorică din care se poate vedea cum a fost provocată intervenția fericită a Statelor Unite și cum a fost salvată pacea.

Iată acea scrisoare:

Scumpul meu ambasador,

In cursul anilor din urmă și pe măsură ce tratam împreună marile probleme ale timpului de față, și mai ales cu prilejul conferinței a Marocului, relațiunile noastre au luat un caracter de mai strânsă intimitate. Sunt astăzi o serie de lucruri la cari mă gândesc și pe care, îmi stă pe suflet să vi le spun.

După părerea mea, este purul și strictul adevăr că, dacă anul care s'a sfârșit, n'a văzut războiul între Franța și Germania — război care dacă s'ar fi dezlănțuit n'ar fi întârziat să se întindă pe cea mai mare parte a lumii — aceasta se datorește d-tră mai mult decât oricui. Am intrat în această afacere (Conferința de la Algesiras) cu totul în contra dorinței mele și probabil că n'aș fi intrat niciodată dacă n'aș fi avut o absolută încredere atât în infailibilitatea judecății d-tră cât și în integritatea caracterului d-stră. Fiindcă acestea sunt cele două note dominante ale personalității d-tră, relațiunile mele cu d-tră au fost astfel cum n'au existat, cred, niciodată în nici un moment al istoriei, altele asemănătoare între un ambasador și șeful statului pe lângă care el era acreditat și, desigur, nici un ambasador și nici un șef de stat n'au întreținut relațiuni mai agreabile pentru ei înșiși și mai folositoare țărilor lor respec-

(Continuare in pag. 2-a)

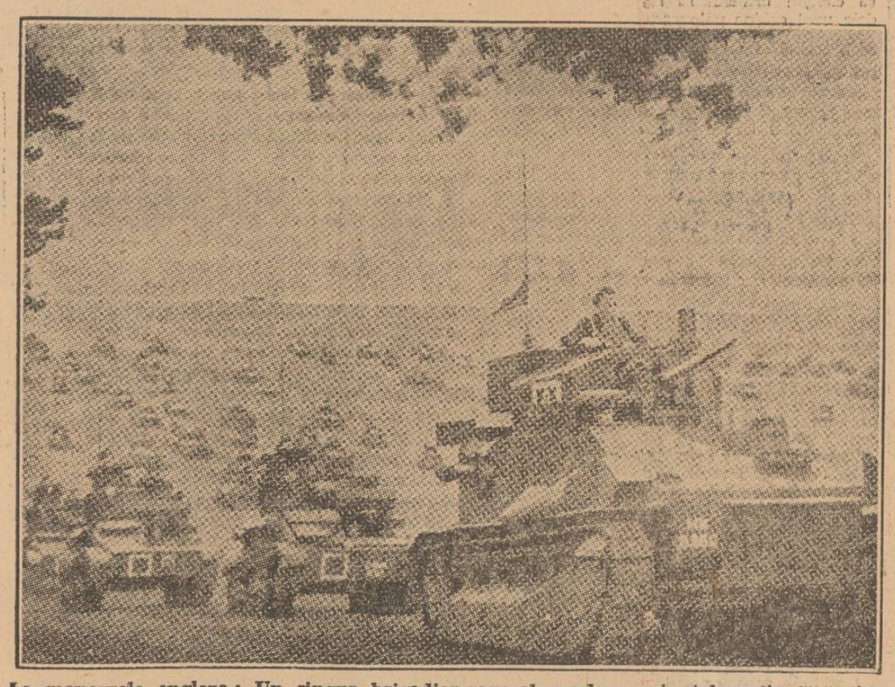

La manevrele engleze: Un singur brigadier-general conduce prin telegrafie fără fir peste o sută de tancuri pe câmpia de lângă Salisbury.

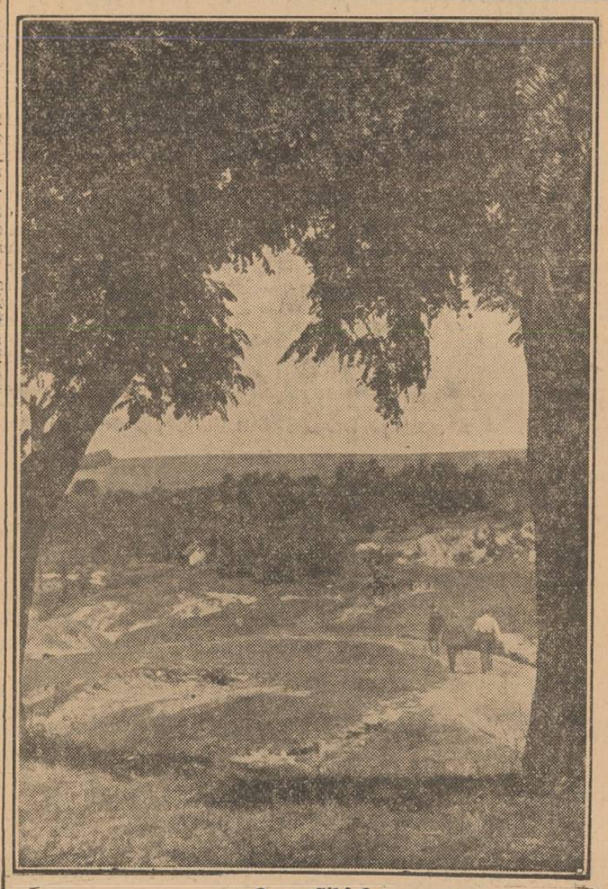

Ocna Sibiului